

نشانه‌های کتاب کار

ک : کنایه از

قف : قلمرو فکری

↷ : اضافه تشبیهی

M.M : موقوف المعانی

☐ M : نکته املائی

≠ : متضاد

* : واژگان آخر کتاب

نوشته‌های سبز: معانی

نوشته‌های قرمز: مفاهیم

نوشته‌های آبی: سایر نکات

فهرست

- ۷۳ فصل پنجم: ادبیات انقلاب اسلامی**
- ۷۵ درس دهم: دریادلان صف شکن
  - ۷۹ کارگاه متن پژوهی
  - ۸۱ گنج حکمت: یک گام، فراتر
  - ۸۲ درس یازدهم: خاک آزادگان
  - ۸۳ کارگاه متن پژوهی
  - ۸۵ روان خوانی: شیر زنان ایران
- ۹۳ فصل ششم: ادبیات حماسی**
- ۹۵ درس دوازدهم: رستم و اشکبوس
  - ۹۹ کارگاه متن پژوهی
  - ۱۰۱ گنج حکمت: عامل و رعیت
  - ۱۰۲ درس سیزدهم: گردآفرید
  - ۱۰۶ کارگاه متن پژوهی
  - ۱۰۸ شعرخوانی: دلبران و مردان ایران زمین
- ۱۱۱ فصل هفتم: ادبیات داستانی**
- ۱۱۳ درس چهاردهم: طوطی و بقال
  - ۱۱۵ کارگاه متن پژوهی
  - ۱۱۷ گنج حکمت: ای رفیق!
  - ۱۱۸ درس پانزدهم: درس آزاد (ادبیات بومی ۲)
  - ۱۱۹ کارگاه متن پژوهی
  - ۱۲۰ درس شانزدهم: خسرو
  - ۱۲۶ کارگاه متن پژوهی
  - ۱۲۸ روان خوانی: طراران
- ۱۳۱ فصل هشتم: ادبیات جهان**
- ۱۳۳ درس هفدهم: سپیده دم
  - ۱۳۶ کارگاه متن پژوهی
  - ۱۳۹ گنج حکمت: مزار شاعر
  - ۱۴۰ درس هجدهم: عظمت نگاه
  - ۱۴۲ کارگاه متن پژوهی
  - ۱۴۴ روان خوانی: سه پرسش
- ۱۴۹ نیایش: الهی**
- ۱۵۰ واژه نامه**
- ۱۶۲ کتاب نامه**
- ۷ پیشگفتار**
- ۱۰ ستایش: به نام کردگار**
- ۱۱ فصل یکم: ادبیات تعلیمی**
- ۱۳ درس یکم: چشمه
  - ۱۵ کارگاه متن پژوهی
  - ۱۷ گنج حکمت: پیرایه خرد
  - ۱۸ درس دوم: از آموختن، ننگ مدار
  - ۱۹ کارگاه متن پژوهی
  - ۲۱ روان خوانی: دیوار
- ۲۹ فصل دوم: ادبیات پایداری**
- ۳۱ درس سوم: پاسداری از حقیقت
  - ۳۴ کارگاه متن پژوهی
  - ۳۶ گنج حکمت: دیوار عدل
  - ۳۷ درس چهارم: درس آزاد (ادبیات بومی ۱)
  - ۳۹ درس پنجم: بیداد ظالمان
  - ۴۰ کارگاه متن پژوهی
  - ۴۲ شعرخوانی: همای رحمت
- ۴۵ فصل سوم: ادبیات غنایی**
- ۴۷ درس ششم: مهر و وفا
  - ۴۸ کارگاه متن پژوهی
  - ۵۰ گنج حکمت: حقه راز
  - ۵۱ درس هفتم: جمال و کمال
  - ۵۳ کارگاه متن پژوهی
  - ۵۵ شعرخوانی: بوی گل و ریحانها
- ۵۷ فصل چهارم: ادبیات سفر و زندگی**
- ۵۹ درس هشتم: سفر به بصره
  - ۶۱ کارگاه متن پژوهی
  - ۶۳ گنج حکمت: شبی در کاروان
  - ۶۴ درس نهم: کلاس نقاشی
  - ۶۶ کارگاه متن پژوهی
  - ۶۸ روان خوانی: پیرمرد چشم ما بود

فهرست افزوده‌ها

۱. تشبیه ..... ۹'
۲. مجاز و اسعاره مصرحه ..... ۹''
۳. استعاره مکنیه (نوع دوم) و تشخیص ..... ۹'''
۴. کنایه ..... ۹'''
۵. ترتیب اجزای جمله ..... ۱۵'
۶. نماد ..... ۱۵'
۷. حس آمیزی ..... ۱۵'
۸. حذف فعل ..... ۲۰'
۹. افعال ..... ۲۰''
۱۰. گروه اسمی ..... ۳۳'
۱۱. حسن تعلیل ..... ۳۳'
۱۲. نقش ضمائر پیوسته ..... ۴۷'
۱۳. ایهام ..... ۴۷''
۱۴. واژگان دو تلفظی ..... ۵۲'
۱۵. جناس ..... ۵۲'
۱۶. سجع ..... ۵۲''
۱۷. نقش‌های دستوری ..... ۶۵'
۱۸. انواع واو ..... ۶۵'''
۱۹. جمله ساده و مرکب ..... ۷۸'
۲۰. انواع حرف پیوند ..... ۷۸'
۲۱. نهاد و گزاره ..... ۸۲'
۲۲. شیوه بلاغی ..... ۸۲''
۲۳. اغراق ..... ۱۰۰'
۲۴. انواع "را" ..... ۱۱۴'
۲۵. ترکیب وصفی و اضافی ..... ۱۳۵'
۲۶. مشابه املائی ۱۵۰
۲۷. تاریخ ادبیات مصور ۱۵۴
۲۸. تاریخ ادبیات غیر مصور ۱۵۶

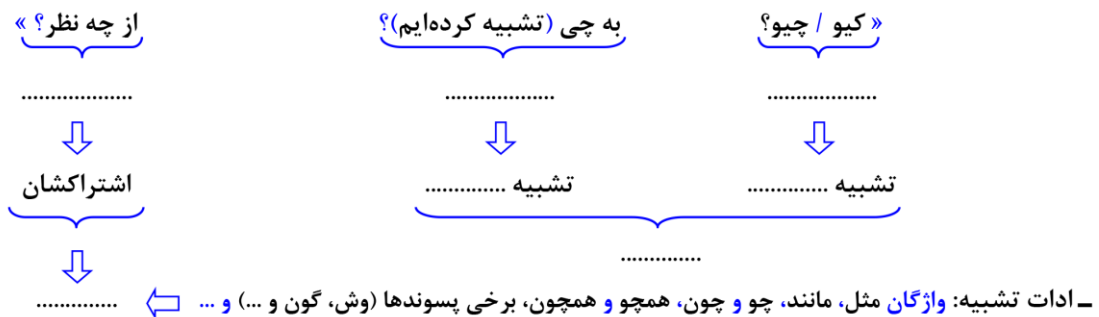
تشبیه

ادبی دو رکن با یکدیگر:

«گشت یکی چشمه ز سنگی جدا   غلغله زن، چهره نما، تیزپا»
 «گه به دهن برزده کف چون صدف   گاه چو تیری که رود بر هدف»
 «تو گویی اشیاء گنجینه‌ای از رازهای شگفت خلقت هستند»

ارکان تشبیه:

اضافه تشبیهی:

«هسته — مضاف الیه»

— ..... مثل ..... —

«به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می‌افتد»

«برکشته‌های ما جز باران رحمت خود را مبار»

«آفتاب فتح در آسمان سینه مؤمنین درخشش عجیبی داشت»

مجاز و استعاره مصرحه (نوع اول)

الف) در پی چشمت شهر به شهر خانه به خانه / شدم روانه

ب) مثل تو دنیا ندیده / فصل عشق ما رسیده / رو نمایان کردی و یک شهر دستش را بریده

- در کدام مورد شهر در معنی حقیقی خود به کار نرفته است؟ مورد .....

- از کدام قسمت عبارت متوجه غیر حقیقی بودن واژه شهر می شویم؟ ..... = ... لیل ... یحیی حقیقی: .....

- منظور از شهر در مورد ..... چیست؟ .....

- بین شهر و ..... چه ارتباطی وجود دارد؟ ..... = رابطه منطقی جایگزینی

«پشت دیوار آنچه گویی، هوش دار   تا نباشد در پس دیوار گوش»

- مجاز: ..... - منظور: ..... - دغ: ..... - رابطه منطقی جایگزینی: .....

«ما را سر باغ و بوستان نیست   هر جا که تویی تفرج آن جاست»

- مجاز: ..... - منظور: ..... - دغ: ..... - رابطه منطقی جایگزینی: .....

***

«قطره باران که در افتد به خاک   زو بدمد بس گهر تابناک»

- مجاز: ..... - منظور: ..... - دغ: ..... - رابطه منطقی جایگزینی: .....
 .....
 .....

«عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت   فتنه انگیز جهان نرگس جادوی تو بود»

- مجاز اول: ..... - منظور: ..... - دغ: ..... - رابطه منطقی جایگزینی: ..... یا .....

- مجاز دوم: ..... - منظور: ..... - دغ: ..... - رابطه منطقی جایگزینی: .....

مالکیت غیر واقعی

.....

.....

استعاره مکنیه (نوع دوم) و تشخیص

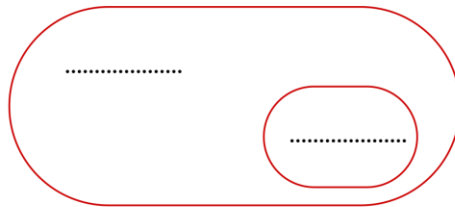

نسبت دادن ..... ، ..... و یا ..... غیر واقعی:

«الف برای ب، ..... ندارد»

«گویی تقدیر تاریخی زمین در حاشیهٔ ارونند رود جاری می‌گردد»

.....	{	«بلندی از آن یافت کاو پست شد	در نیستی کوفت تا هست شد»
		«در گوشهٔ روشن وجدان تاریخ، ایستاده‌ای»	
.....	{	«چون بدوم، سبزه در آغوش من	بوسه زند بر سر و بر دوش من»
		«ای صبح دم، بین کجا می‌فرستمت	نزدیک آفتاب وفا می‌فرستمت»

***

کنایه

..... که منظور اصلی گوینده را در خود پنهان کرده‌است.

* روش یافتن: ..... + عبارت جواب ← نه!

* روش درک معنای عبارت کنایی: ..... ذهنی

(قطره باران) «دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد»

(قطره باران) «جز از جام توحید هرگز ننوشم زنی گر به تیغ ستم گردن من»